

Saarde Sõnumid

Nr 2 (240) 22. veebruar 2023

Saarde valla 2023. aasta eelarve

09.02.2023 Saarde Vallavolikogu määrusega nr 29 „Saarde valla 2023. aasta eelarve vastuvõtmine“ kinnitas volikogu Saarde valla 2023. aasta eelarve.

Saarde valla eelarve koostamisel lähtuti seisukohast, et põhitegevuse kulude planeerimisel tuleb eelkõige arvestada kütte- ja elektrihindade tõusuga ning muud majanduskulud ei tohi tõusta. Tööjõukulude planeerimisel arvestati alampalga tõusuga ja haridustöötajatele kehtestatud palgamäärade muutustega. Valla asutustele planeeriti 10% palgatõus. Eelarve koostamisel järgiti valla arengukava.

Põhitegevuse tulud

Saarde valla eelarve põhitegevuse tulude kogumaht 2023. aastaks on kavandatud 8 294 590 eurot ning põhitegevuse kulude kogumaht on 8 066 238 eurot. Põhitegevuse tuleml ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on 228 352 eurot.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulusid on planeeritud summas 8 066 238 eurot.

Kulud on majandusliku sisu järgi jaotatud järgmiselt: tööjõukulud, majandamiskulud ja toetused. Suurima osakaaluga on tööjõukulud, mis moodustavad põhitegevuse kuludest 60,8% (2022. a 61,0%). Järgnevad majandamiskulud 32,2% (2022. a 33,3%) ja tegevuskulude toetuste osakaaluks on 7,0% (2022. a 5,7%).

Üldiste valitsussektori teenuste osakaal 2023. aasta põhitegevuse kuludest on 11,3% (2022. a 12,3%) ja siia alla kuuluvad volikogu, vallavalitsuse, liikmemaksumade ja ühistevuse kulud, üldplaneering. Samuti on selles osas planeeritud reservfond.

Avaliku korra ja julgeoleku osakaal põhitegevuse kuludest on 0,0% (2022. a 0,1%).

Majanduse kulude osakaal on 3,9% põhitegevuse kuludest (2022. a 4,2%).

Keskkonnakaitse osakaal põhitegevuse kuludest on 2,0% (2022. a 2,1%).

Elamu- ja kommunaal-

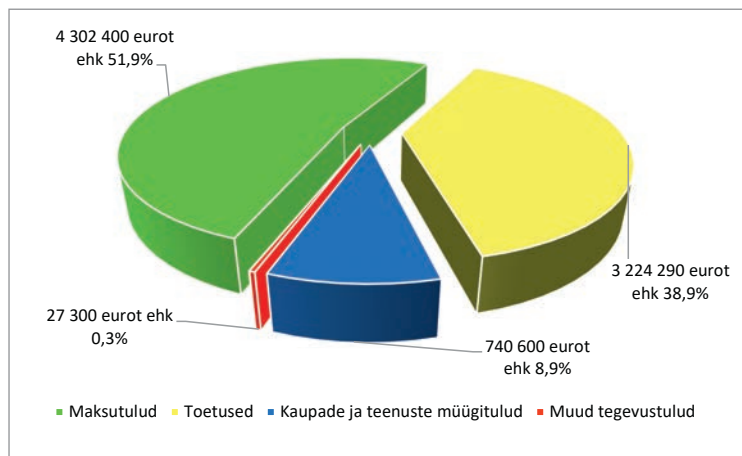

Diagramm 1. 2023. a põhitegevuse tulud eurodes ja protsendina põhitegevuse tulude kogumahu suhtes

majanduse osakaal põhitegevuse kuludest on 2,3% (2022. a 4,2%).

Tervishoiu osakaal põhitegevuse kuludest on planeeritud 0,1% nagu eelneval perioodil.

Vaba aja, kultuuri, religiooni osale on planeeritud 9,2% põhitegevuse kuludest (2022. a 10,8%).

Hariduskulude näol on tegemist kõige suurema põhitegevuse kuluvaldkonnaga, mis moodustab eelarvest 54,9% (2022. a 54,4%).

Sotsiaalse kaitse osakaal põhitegevuse kuludest on 16,3% (2022. a 11,8%).

Investeermistevõime

Nimetatud osas on tulud planeeritud kokku 1 013 780 eurot.

Vara müügituludena on planeeritud 100 000 eurot (eeskätt vallale mittevajalikud kinnistud).

Kirjel põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine on 913 700 eurot, sh

- Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone energiatõhususe projektil Rahandusministeeriumilt 594 000 eurot ja tervisekeskuse omaosalus 60 000 eurot;
- Keskkonnainvesteeringute Keskuselt jäätmejaamale 200 000 eurot;
- hajaasustuse programmile 50 000 eurot;
- generaatori soetamiseks tervisekeskusele tervisekeskuse omaosalusena 9700 eurot.

Objektiti ja valdkonniti on kavandatud järgmised investeeringud:

- teede ja tänavate renoveerimiseks vastavalt tehhoiu kavale 303 400 eurot;

- jäätmejaama projektile 325 000 eurot;

- haljastuse reale on planeeritud 20 000 eurot vallas asuvate paisude rekonstrueerimise projekterimiseks;

- tänavavalgustuse lampide vahetamiseks energiasäästlikemate vastu on planeeritud 20 000 eurot;

- elamumajanduse reale sotsiaalelamu projekterimiseks 30 000 eurot;

- SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone energiatõhususe projektile 1 500 000 eurot, generaatorile 29 280 eurot, sh 19 580 eurot toetuse arvelt;

- Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskusele 30 000 eurot pesuruumi uude asukohta viimiseks ja sellest tulenevate tööde katteks, uue pesuruumi kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimiseks ning küttesüsteemi osaliseks ümberehituseks;

- mänguväljakute uuendamiseks 10 000 eurot;

- Kilingi-Nõmme Klubi lavastangedele 45 000 eurot;

- Surju Rahvamaja välisfassaadi töödeks 30 000 eurot;

- Kilingi-Nõmme Lasteaiale „Kröll“ on planeeritud vahendid päikesepaneelide paigaldamisega seotud kulu-

- tusteks summas 50 000 eurot;

- Surju Koolile 40 000 eurot valgustite vahetamiseks;

- Kilingi-Nõmme Gümnaasiumile 100 000 eurot Sambla 18 hoone rekonstrueerimise projekterimiseks;

- Kilingi-Nõmme Muusi-

15. Surju Hooldekodule „Videvik“ 19 000 eurot generaatori soetamiseks ja ühenduste tegemiseks, sh 7000 eurot toetuse arvel.

14. Kilingi-Nõmme Muusi-

14. Kilingi-Nõmme Muusi-

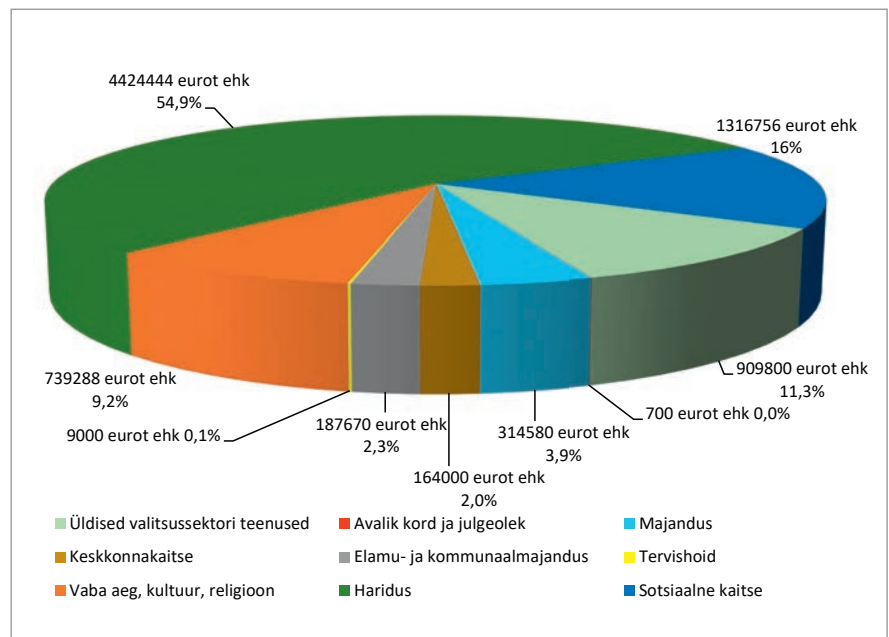

Diagramm 2. 2023. a põhitegevuse kulud eurodes ja protsendina põhitegevuse kulude kogumahu suhtes

kakoolile 15 000 eurot hoone puistevillaga soojustamiseks ja käiguteede rajamiseks;

15. Surju Hooldekodule „Videvik“ 19 000 eurot generaatori soetamiseks ja ühenduste tegemiseks, sh 7000 eurot toetuse arvel.

Finantseerimistevõime

2023. aastal on planeeritud - kooskõlas Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegiaga - võtta ühele aastale kuhjunud investeeringuteks pikaajalist pangalaenu 1 200 000 eurot.

Laenu kasutamine:

- Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone energiatõhususe projekt 900 000;
- osaluste soetus ühisveevärgi ja kanalisatsiooni projektideks 100 000;
- sotsiaalelamu projekterimiseks 30 000;
- päikesenergia investeeringuteks 50 000;
- Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi investeeringuteks 100 000;
- Surju Kooli investeeringuteks 20 000.

Likviidsete varade muutuse eelarveosa

Likviidseteks varadeks peetakse raha ja pangakontodel olevaid vahendeid eelmise eelarveperioodi lõpus. Nimetatud eelarveosa kajastab raha jäägi ülekandmist järgmise aasta eelarvesse. Eelarve tuleml peab võrduma likviidsete varade muutuse ja finantseerimistevõime kogusumma vahetega.

2022. aasta lõpuks oli vallas likviidsete varade jääk 826 632 eurot, millest

- 2023. aasta eelarvesse suunatakse 677 348 eurot(-)
- sihtotstarbeliste üleminevate vahendite jääk 44 599 eurot(-)
- nõuete, kohustuste saldode muutus 49 692 eurot(-)

Eelneva tulemusel jääb eelarvesse suunamata vahendeid 54 993 eurot.

Netovõlakoorumus

Netovõlakoorumus 2022. aasta lõpu seisuga oli 23,3%.

Netovõlakoorumus on

võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahe. Netovõlakoorumuse lubatud ülemmäär 2023. aastal on 80% põhitegevuse tuludest.

Saarde valla eeldatavad kohustused 2023. aasta lõpu seisuga on 3 439 001 eurot ning likviidsete varade eeldatav jääk 54 993 eurot. Netovõlakoorumus on seega 3 439 001 – 54 993 = 3 384 008 eurot. Kui me jagame saadud netovõlakoorumuse eelarve põhitegevuse tuludega (3 384 008/8 294 590)*100, saame eelarve realiseerimisel netovõlakoorumuse protsendiks 40,8.

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus nõukogu otsib ajavahemikuks 01.05.2023-30.04.2028

JUHATUSE LIIGET

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus põhitegevuseks on hooldus- ja õendusabiteenuse pakkumine Lääne-Eesti piirkonnas korraga kuni 65 patsiendile.

Tööülesanded

Juhatus liige vastutab sihtasutuse igapäevase ökonoomse majandusliku juhtimise, hoone hea tehnilise seisukorra ja asutuse arendamise eest. Peamisteks tööülesanneteks on sihtasutuse majandustegevuse lühi- ja pikaajaline planeerimine, hoonekompleksi heaperemehelik haldamine ja korrashoid ning sihtasutuse tegevuse edasiarendamine.

Kandidaadilt ootame:

- inimeste ja eelarve juhtimise kogemust
- haldusjuhtimise kogemust
- häid majandusala teadmised
- koostöö-, otsustus- ja vastutusvõimet
- kõrgharidust, soovitatavalt majandus- või finantsalast

Omalt poolt pakume:

- väljakutseid ja eneseteostust pakkuvat tööd kokkuvõttes meeskonnas
- kaasaegset töötajamotiivatsiooni

Saada oma CV, motivatsioonikiri ja haridust tõendavate dokumentide koopiad e-posti aadressile info@saarde.ee või aadressile Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304

Kontaktis on nõukogu esimees Mait Talvoja, tel 510 1385, e-post mait.talvoja@saarde.ee

Saarde Vallavolikogu istungitel

06. veebruaril 2023

- arutati volikogu liikme ettepanekut volikogu 19.01.2023 otsuse nr 1-3/73 „Nõusoleku andmine“ tühistamiseks.

Saarde valla jaoskonnakomisjonid ja nimetati jaoskonnakomisjonide liikmed; võeti vastu Saarde valla 2023. aasta eelarve.

09. veebruaril 2023

- moodustati Riigikogu valimisteks

Eiko Tammist
volikogu esimees

Saarde Vallavalitsuse istungitel anti järgmised korraldused:

25. jaanuaril

- kinnitada ja väljastada projekteerimistingimused;
- jagada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kikepera külas asuv Lehiste katastriüksus (katastritunnus 75601:006:0120, kinnistu registriora nr 24706) ja määrata Lehiste katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- kinnitada Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpetajale Anne Aasametsale täiendavate tööülesannete täitmise eest kalendrikuus lisatasude maksmine tagasiulatuvalt perioodil 01. jaanuar 2023 kuni 31. august 2023;
- kehtestada Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi poolt osutatavate teenuste hinnad;
- kinnitada Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll hoolekogu 12-liikmeline koosseis;
- tasuda lapsehoiuteenuse eest;
- lubada RK Catering OÜ-l (reg.kood 4499670) Kilingi-Nõmmes 03.06.2023 sündmuse korraldamiseks kasutada tasuta Kilingi-Nõmme lehtlat (suveaeda) (katastritunnus 30601:001:0012);
- anda nõusolek Osäühingule Saarde Kommunaal (äriregistri kood 10357565) ratstraktori soetamiseks (kasutusrent) hinnaga kuni 100 000 eurot, millele lisandub käibemaks;
- seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kalda külas asuvale Kalda elamu kinnistule (katastritunnus 75601:005:0248, korteriomand, sihtotstarve elumumaa 100%) tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;
- seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Rabakülas asuvale Orunõlva kinnistule (katastritunnus 75601:001:0226, kinnistu registriora nr 2692506, sihtotstarve elumumaa100%) tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;
- seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Rabakülas asuvale Peedi-Jaani kinnistule (katastritunnus 75601:005:0252, kinnistu registriora nr 511906, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;
- seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Rabakülas asuvale Pihlaka kinnistule (katastritunnus 75601:001:0055, kinnistu

- registriora nr 1405906, sihtotstarve elumumaa 100%), tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;
- seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Rabakülas asuvale Rabametsa vkt 15 kinnistule (katastritunnus 75601:001:0631, kinnistu registriora nr 651506, sihtotstarve elumumaa 100%) tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;
- kinnitada 2023. a veebruarikuu juubelitoetuste väljamaksmine kogusummas 300 eurot;
- sotsiaalhoolekande küsimustes korraldused nr 56-58;
- volikogu otsuse eelnõu „Saarde valla jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine“ volikogule otsustamiseks saatmine.

30. jaanuaril

- Saarde valla 2023 aasta eelarvele esitatud muudatusettepanekute ja II lugemiseks volikogusse saadetava Saarde valla 2023 aasta eelarve eelnõu arutelul.

01. veebruaril

- anda ehitusluba Saarde vallas Surju külas Kuivati kinnistul (katastritunnus 75601:001:0072) asuva kuivati-aida (ehitisregistri kood 103033735) osaliseks lammutamiseks. Kuivati-aida hoonest (ehitisealune pind 864 m² ja maht 7141 m³) lammutatakse kuivati osa (ehitisealune pind 405 m² ja maht 2918 m³);
- omistada spordi valdkonnas 2022 kalendriaasta tunnusustena nimetused ja anda nimetuste saajatele Saarde Vallavalitsuse tänukiri;
- omistada noorte-, kultuuri- ja kogukonnavaldkonnas 2022 kalendriaasta tunnusustena nimetused ja anda nimetuste saajatele Saarde Vallavalitsuse tänukiri;
- hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruande heakskiitmine;
- sotsiaalhoolekande küsimustes;
- seada Pärnu maakonnas Saarde vallas Rabakülas asuvale Lehe kinnistule (katastritunnus 75601:001:0313, kinnistu registriora nr 2988506, sihtotstarve elumumaa100%) tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;
- seada Pärnu maakonnas

Saarde vallas Kalda külas asuvale Sillamaa kinnistule (katastritunnus 75601:005:0108, kinnistu registriora nr 2336406, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) tähtajatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks;- suurendada Osäühing Saarde Kommunaal osakapitali ainuosa rahalise sissemaksega summas 85 000 (kaheksakümmend viis tuhat) eurot, millest 1000 euroga suurendatakse osa nimiväärtust 224 000 euroni ja ülejäänud 84 000 (kaheksakümmend neli tuhat) eurot kantakse ülekursiga omakapitali.

08. veebruaril

- anda kasutusluba elamu (ehitisregistri kood 120543103) kasutusele võtmiseks asukohaga Kasepõllu vkt 6, Rabaküla, Saarde vald, Pärnu maakond (katastritunnus 75601:001:0445);
- anda ehitusluba puurkaevu (ehitisregistri kood 291675624) rajamiseks Madise (katastritunnus 75601:001:0830) kinnistule Jaamakülas Saarde vallas Pärnu maakonnas;
- sotsiaalhoolekande küsimustes;
- lubada MTÜ-l Tali Külaselts (registrikood 80607265) tasuta kasutada Kase tee 1, Tali küla hoone ruume nädalavahetustel perioodil 01.02 – 30.07.2023 tantsuetenduse proovide korraldamiseks.

15. veebruaril

- jagada Pärnu maakonnas Saarde vallas Kikepera külas asuv Suuremuru katastriüksus (katastritunnus 75601:006:0221, kinnistu registriora nr 1640306) ja määrata Suuremuru katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- kinnitada noorte omaalgatuse toetamise korra raames täiendav projektikonkurss „Ukrainast saabunud sõjapõgenikest noorte lõimumist ja keeleõpet toetavate tegevuste elluviimiseks noortevaldkonnas“;
- eraldada taotlejatele huvihariduse ja huvitegevuse toetused vastavalt korralduse lisale;
- sotsiaalhoolekande küsimustes.

Küllil Veber
vallasekretär

Hajaasustuse programmi 2023. a taotlusvoor avanes 1. veebruaril

Riigihalduse ministri 08.12.2022 käskkirjaga nr 216 kinnitati hajaasustuse programmi 2023. a taotlusvooru avamise tähtpäevaks 1. veebruar 2023 ning taotluste esitamise tähtpäevaks 3. aprill 2023.

Hajaasustuse programm viiakse ellu Riigi Teatajas avaldatud riigihalduse ministri 22.02.2018 määruse nr 14 „Hajaasustuse programm” alusel.

Programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades.

Programmist toetatakse majapidamiste veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Saarde Vallavalitsuse 04.01.2023 korraldusega nr 2-3/7 otsustati kehtestada hajaasustuse programmi 2023. a taotlusvoorus toetatavate valdkondade prioriteetsus alljärgnevas järjekorras:

1. veevarustusüsteemid;
2. kanalisatsioonisüsteemid;
3. juurdepääsuteed;
4. autonoomsed elektrisüsteemid.

Toetuse taotlejale esitatavad nõuded

Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.

Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

Taotlejal ei tohi olla riiklike või kohalike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.

Märts toob Kilingi-Nõmme postiteenustes muudatusi

Tehnoloogia arengu ja e-kaubandusega koos on kasvanud pakide saatmine pakiautomaatides ning väheneb postkontorites kohapeal teenuste kasutamine. Hiljutisel Saarde valla ja Omniva esindajate kohtumisel vaatasime üle valla posti- ja pakiteenuste korralduse ning mahud ja leppisime kokku teenuste ajakohastamise.

Kilingi-Nõmme toob postiteenused märtsist personaalne kirjakandja.

Väheste teenuste kasutamise tõttu lõpetab Kilingi-Nõmme postipunkt tegevuse 1. märtsist. Kuid postiteenus ei kao kuhugi, selle toob nüüd koju või tööle personaalne kirjakandja. Pakke saab saata-saada ka Kilingi-Nõmme Coop Konsumi pakiautomaadi kaudu. Postmarke aga saab osta Kilingi-Nõmme Coop Konsumi kauplusest.

Kuidas tellida personaalset kirjakandjat?

Soovid saata või saada pakki? Vajad postmarki, ümbrikku või pakendit? Tasuda arveid või saata kirja? Kutsu postiteenusteks koju või tööle personaalne kirjakandja! See on tasuta, kui elad postiasutustest kaugemal kui 5 km, lähemalt tuleb maksab 5 eurot. Kehtivad täpselt samad hinnad kui

Toetuse andmise põhimõtted
Maksimaalne toetus programmist ühele majapidamisele on 6500 eurot. Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summa.

Iga valdkonna jaoks on ühele majapidamisele võimalik toetust saada programmist üks kord kuue kalendriaasta jooksul.

Toetust võib anda tingimusel, et taotluse esitamise päevaks on kohalik omavalitsus kinnitanud eelmise sama majapidamisega seotud projekti toetuse kasutamise aruande.

Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.

Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2024.

Taotlemine

Taotlused koos lisadokumentidega saab esitada Saarde Vallavalitsusele alates 1. veebruarist 2023 kuni 3. aprillini 2023, kas digitaalselt e-posti aadressile info@saarde.ee või allkirjastatuna paberil aadressile Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, 86304 Pärnu maakond.

Taotlusvorm, lisadokumendid ja programmi täpsemad tingimused on leitavad Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehelt https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm ja Saarde valla veebilehelt https://saarde.kovtp.ee/hajaasustuse-programm.

Lisainformatsioon:

Kaie Sakala, tel 5307 0296, kaie.sakala@saarde.ee

postiasutuses ja maksad ainult ostetavate postiteenuste eest. Kirjakandja müüb postmarke, ümbrikke või paneb kliendi eest kirjad ja pakid teele. Samuti saab tasuda arveid, võtta vastu pakke ja kirju ning tellida ajalehti ja ajakirju.

Personaalse kirjakandja tellimiseks helista telefonil 6643 330! Või kirjuta www.omniva.ee/era/abiinfo/kirjakandja_tellimine. Märgi soov ja aadress. Sinuga võetakse ühendust ja lepatakse kokku teenindamise aeg. Tellimust tullakse täitma üldjuhul järgmisel tööpäeval ajavahemikus kell 8-17, aga mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul.

Omniva e-poe postitoodete valik on mitmekülgne!

Omniva e-poest leiab laia valiku postmarke, postkaarte, pakendeid ja postkaste, mida saad tellida nii postkasti, kulleriga kui pakiautomaati. Lisaks saab tellida enda kujundusega postmarke ja postkaarte. Filateelia huvilistele on suurim valik filateeliatooteid ning numismaatikud saavad soetada Eesti Panga münte. Valikus on ka loodussõbralikest materjalidest pakendid, villaümbrikud jt tooted.

Riigikogu valimised 5. märts 2023

Saarde valla valimisjaoskonnad

Valimisjaoskond nr 1 – Pärnu tn 73 Kilingi-Nõmme (Kilingi-Nõmme Klubi); telefon 5888 7270; epost info@saarde.ee.

Väljaspool elukohajärgset valimisringkonda eelhääletamine 27. veebruar – 2. märts kell 12–20

Hääletamist valija asukohas ja ööpäevases hoolekandeaustuses 27. veebruar – 2. märts

Eelhääletus 3.–4. märts kell 12–20

Kodus hääletamine 3.–5. märts

Valimispäev 5. märts kell 9–20

Esimees: Mari Treial

Liikmed: Kaidi Suviste, Maidur Lapp, Arne Kuningas, Kaie Sakala, Ly Rätsep, Martti Rooden.

Asendusliikmed: Raul Tammiste, Ene Rist.

Valimisjaoskond nr 2 – Sireli, Surju küla, Saarde vald (Surju Rahvamaja); telefon 5888 7271; e-post info@saarde.ee.

Eelhääletus 3.–4. märts kell 12–20

Kodus hääletamine 3.–5. märts

Valimispäev 5. märts kell 9–20

Esimees: Elve Tilk

Liikmed: Jüri Paukson, Heli Linn, Marianne Kuusk, Riita Lillemets, Andrus Lillemaa.

Asendusliikmed: Evi Kukkk, Mare Kütt.

NB! TELEFONID TÖÖTAVAD

VALIMISJAOSKONDADE TÖÖ AJAL!

Kodus hääletamine

Kodus hääletamist korraldavad kõik valimisjaoskonnad.

Kui valija tervise- seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada valimisjaoskonna hääletamisruumis, võib ta taotleda hääletamist kodus. Kodus hääletada saab vaid juhul, kui selleks on eelnevalt esitatud taotlus.

Kodus hääletamine toimub teisest kuni esimese päevani enne valimispäeva **03.03–04.03** (reedest laupäevani) ja valimispäeval **05.03** (pühapäeval). Kodus hääletamist korraldatakse vahemikus kell 9.00–20.00 valija eluruumis.

Taotlus kodus hääletamiseks tuleb esitada elukohajärgsele vallavalitsusele või jaoskonnakomisjonile 03.03–04.03 kella 12.00–20.00 ja valimispäeval 05.03 kuni kella 14.00-ni. Taotluse saab esitada kirja-

E 27.02	T 28.02	K 1.03	N 2.03	R 3.03	L 4.03	P 5.03.2023
EELHÄÄLETAMINE						VALIMISPÄEV
Keskuste jaoskondades hääletamine 12.00–20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine 12.00–20.00		Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00–20.00
Elektrooniline hääletamine E 9.00 ...				... L 20.00		
Asukohas hääletamine 9.00–20.00				Kodus hääletamine 9.00–20.00		

likult (sealhulgas e-kirjaga) ja telefoni teel. Kodus hääletamise taotlus registreeritakse.

Kodus hääletamise taotlus peab sisaldama:

1. valija nime
2. valija isikukoodi
3. valija aadressi
4. valija sidevahendi numbri;
5. kodus hääletamise põhjus:
 - tervise seisund
 - kõrge iga
 - rasked teeolud

- transpordivõimaluste puudumine
- Kui jaoskonnakomisjon leiab, et taotlus ei ole põhjendatud, teavitab ta taotluse esitajat taotluse rahuldamata jätmise asjaoludest.

Info valimiste kohta edastatakse igale valimisõiguslikule elanikule **teabelehe** näol. Valimiste teabeleht sisaldab teavet hääletamisõiguse tingimuste ning hääletamisvõimaluste kohta. Teabelehte ei ole vajalik hääletamisele

tulles kaasa võtta. Hääletamisest osavõtmiseks on jaoskonnas vaja esitada isikut tõendav dokument, millel on ka isikukood, näiteks ID-kaart, pass või juhuluba. Jaoskonnakomisjoni liige kontrollib hääletamisõiguse olemasolu läbi keske infosüsteemi, misjärel väljastatakse allkirja vastu hääletussedel.

Poliitiline agitatsioon - Hääletamisaeg alates 2023. aasta märtsist. Hääletamisaeg alates 2023. aasta märtsist. Hääletamisaeg alates 2023. aasta märtsist.

Saarde valla üldplaneeringu tuuleenergia teemakäsitlust tutvustav arutelu

Kutsume kõiki huvilisi **tuuleenergia teemalise arutelule, mis toimub 21.03.2023 kl 17.00 Kilingi-Nõmme Klubis**. Tutvustame tuuleenergia arendamise võimalusi Saarde vallas ja selle käsitlust valla üldplaneeringus. Materjaliga on võimalik tutvuda alates 1. märtsist valla veebilehel <https://saarde.ee/uldplaneering>.

Saarde Vallavalitsus koostab valla üldplaneeringut, millega on kavatsus lahendada ka elektrituulikute (tuulepargid ning üksikud tööstuslikud tuulikud) püstitamise võimalused ja tingimused. Elektrituulikuid on valla territooriumile võimalik rajada üksnes juhul, kui on olemas veendumus, et tegevusega ei kaasne inim- ja looduskeskkonnale (linnustikule) olulist negatiivset mõju.

Üldplaneeringu eelnõu koostamisel (2021. a) viidi tuuleparkide rajamiseks põhimõtteliselt sobivate alade (ORME asukohtade) välja selgitamiseks läbi selgitamiseks läbi ruumianalüüs. Ruumianalüüsi tulemusi täpsustati Kesklinnaameti poolt edastatud puhvrite alusel, et vältida võimalikke kaasnevaid olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid. Kesk-

konnaministeeriumi tellimisel on detsembris 2022. a valminud eksperttöö „Üle-eestiline maismaalinustiku analüüs“ (koostaja Eesti Ornitoloogiaühing). Analüüs koondab juba tehtud linnustiku-uuringuid ja annab nende põhjal esialgse ülevaate, millised maa-alad on tuuleparkide rajamiseks sobivaimad. Analüüsiiga saab tutvuda Kesklinnaaminiisteeriumi kodulehel: <https://envir.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/uuringud-projektid-ja-analüüs> Analüüsi tulemusena selgus, et valdav osa Saarde vallast on n-ö konfliktala, kus tuuleparkide arendamine on väga probleemne. Analüüsi tulemuste kasutamise viis üldplaneeringutes on hetkel Rahandusministeeriumi ja Kesklinnaaminiisteeriumi poolt täpsustamisel.

21.03.2023 toimuval avalikul arutelul tutvustatakse selleks ajaks selgunud ministeeriumite seisukohti Eesti Ornitoloogiaühingu uuringu tulemuste kasutamisel. Samuti arutatakse läbi võimalikud variandid Saarde valla üldplaneeringus elektrituulikute alade tingimuste ja paiknemise osas.

Meelespea valijale!

Hääletamisedeli saamiseks esitab valija jaoskonnakomisjoni liikmele **kehtiva isikut tõendava dokumendi**. Isikut tõendav dokument on riigiasutuse välja antud dokument, kuhu on kantud kasutaja nimi ja sünniaeg või isikukood ning foto või näokujutis ja allkiri või allkirjakujutis. Isikut tõendavad dokumendid on näiteks:

- 1) Eesti kodaniku isikutunnistus ehk ID-kaart;
- 2) Eesti kodaniku pass;
- 3) diplomaatiline pass;
- 4) meremehe teenistusraamat.

Valija võib oma isikut tõendada ka muu keh-

tiva isikut tõendava dokumendiga (nt juhuluba), kui dokument on kehtestatud seadusega või selle alusel antud õigusaktiga, sellele on kantud kasutaja nimi ja sünniaeg või isikukood ning foto või näokujutis ja allkiri või allkirjakujutis. Isikut tõendava dokumendi kontrollimisel tuleb jälgida, et **dokument oleks kehtiv** ning kuuluks isikule, kes sellega oma hääletamisõigust tõendada soovib ehk tuleb tuvastada visuaalselt, et isik on see, kes ta väidab enda olevat (Riigikogu valimiste käsiraamat 2023).

asustusalal ja kompaktse hoonestusega alal Kilingi-Nõmme linnas, Saarde külas, Surju külas, Tali külas ja Tihemetsa alevikus asuvad korterelamud ning asutused ja ettevõtted peavad andma jäätmed konteineriga jäätmevedajale üle. **Jäätmete üleandmine on tasuta.** Kui kinnistu võimaldab, siis on võimalus jäätmeid kompostida kompostriiga. Kui kompostimise nõuete täitmine ei ole võimalik, tuleb asuda jäätmeid konteineriga vedajale üle andma. Vallavalitsus kontrollib kompostimise nõuete täitmist.

Segapakendid (ilma klaaspakendita) tuleb kõikidel Saarde valla jäätmevaldajatel vedajale üle anda kas konteineriga või kogumiskotiga. **Jäätmete üleandmine on tasuta.**

Klaaspakendid. Kõik tiheasustusalal ja kompaktse hoonestusega alal Kilingi-Nõmme linnas, Saarde külas, Surju külas, Tali külas ja Tihemetsa alevikus asuvad korterelamud ning asutused ja ettevõtted peavad andma klaaspakendid konteineriga jäätmevedajale üle. **Jäätmete üleandmine on tasuta.** Hajaasustuses asuvad jäätmevaldajad saavad klaaspakendid viia selleks ettenähtud avalikesse konteineritesse.

Paberi- ja kartongijäätmed. Kõik tiheasustusalal ja kompaktse hoonestusega alal Kilingi-Nõmme linnas, Saarde külas, Surju külas, Tali külas ja Tihemetsa alevikus asuvad korterelamud ning asutused ja ettevõtted peavad andma jäätmed konteineriga jäätmevedajale üle. **Jäätmete üleandmine on tasuta.** Hajaasustuses asuvad jäätmevaldajad saavad paberi- ja kartongijäätmed viia selleks ettenähtud avalikesse konteineritesse.

Segaolmejäätmed peab jäätmevedajale andma üle konteineriga. **Jäätmete üleandmine on tasuline.**

Korterelamudel ning asutustel ja ettevõtetel on **võimalik (vabatahtlik)** jäätmevedajale üle anda:

Biolagunevad aia- ja haljastujäätmed. Kõik tiheasustusalal ja kompaktse hoonestusega alal Kilingi-Nõmme linnas ja Tihemetsa alevikus asuvad jäätmevaldajad saavad tellimuse alusel jäätmed vedajale üle anda ajavahemikul 1. aprill kuni 30. november. Kogumisringid toimuvad vähemalt üks kord kuus. **Jäätmete üleandmine on tasuta.** Kui jäätmeid vedajale üle ei anta, tuleb need kompostida enda kinnistul või anda üle nõuetekohaselt kogumiskohta.

Elektroonikaromud,

klaasijäätmed, suurjäätmed, tekstiilijäätmed saab tellimuse alusel jäätmevedajale üle anda. Vedaja teostab jäätmete vedu kogumisringidena vähemalt kord kvartalis. **Suurjäätmete, komplektsete elektroonikaromude ja klaasijäätmete üleandmine on tasuta,** tekstiilijäätmete ja mittekompaktse elektroonikaromu üleandmine on tasuline. Kui jäätmeid vedajale üle ei anta, tuleb need anda üle nõuetekohaselt kogumiskohta.

Kogumismahutite rentimisest ja ostmisest

Jäätmevedajalt saab kogumismahutit (konteinerit) rentida või osta, kuid see ei ole kohustuslik. Jäätmete kogumiseks võib edasi kasutada enda olemasolevaid nõuetele vastavaid konteinerid. Samuti võib kasutada teiste ettevõtete renditavaid nõuetele vastavaid konteinerid või osta sobiva konteineri poest. Jäätmevedaja edastab nii konteinerite hinnakirja kui muude teenuste hinnad kõikidele jäätmevaldajatele koos uue jäätmeveo lepinguga enne uue perioodi algust. Kui senini oli jäätmekonteineri rent 0 eurot kuus, siis alates 1. aprillist 2023 on konteineri rentimine tasuline teenus.

Kogumismahutite tühendamissagedusest

Segaolmejäätmete kogumismahuti minimaalne tühendamissagedus on:

- tiheasustusalal vähemalt üks kord nelja nädala jooksul;
- hajaasustusalal vähemalt üks kord 12 nädala jooksul.
- tiheasustusalal ja kompaktse hoonestusega alal asuvatel jäätmevaldajatel, kes nõuetekohaselt kompostivad või annavad üle jäätmevedajale biolagunevaid jäätmeid ja segapakendijäätmeid, on võimalik taotleda segaolmejäätmete mahuti tühendamisel sagedust üks kord 12 nädala jooksul.

Biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete mahuteid tuleb tühendada vähemalt üks kord kahe nädala jooksul, vältides konteinerite ületäitumist ja ebameeldiva lõhna levikut. Talveperioodil (01.10 - 30.04) on lubatud rakendada tühendussagedust üks kord nelja nädala jooksul.

Kasutage ühismahutit

Kui jäätmevaldajal ei ole sobivat ruumi/ala, kuhu konteinerid paigutada või on soov vähendada konteinerite rendikulu, siis on võimalik teha koostööd oma

naabritega ja võtta kasutusse ühismahuti. Ühismahuti kasutajate arv ei ole piiratud ja seda võib kasutada kõikide jäätmeliikide pu hul, mida saab konteineriga koguda. Ka lähestikku asetsevad korteriühistud ja ettevõtted saavad ühiskonteinerit kasutada. Ühiskonteineri kasutamiseks tuleb esitada vallavalitsusele kirjalik taotlus.

Jäätmeveost vabastuse taotlemine

Jäätmevaldajal on õigus esitada vallavalitsusele kirjalik taotlus korraldatud jäätmeveoga tähtajaliselt mitteliitunuks lugemiseks, kui kinnistul ei elata või kinnistut ei kasutata või kui kinnistut ei kasutata kindlal perioodil (nt suvekuu).

Lepingutest ja infopäevadest

AS Eesti Keskkonnateenused saadab kõikidele jäätmevaldajatele uue hankeperioodi alguses tutvumiseks ja allkirjastamiseks eeltäidetud jäätmeveo lepingu. Leping on koostatud jäätmevaldajate registris kajastuvate andmete põhjal ning arvestades jäätmekäitlusele korraldatud jäätmeveoga kehtestatud nõudeid. Kõiki lepinguid saab sõlmida AS-ga Eesti Keskkonnateenused digitaalselt või kasutades tavaposti ning palume pöörata tähelepanu eeltäidetud teenuslepingus esitatud andmetele. Juhul, kui andmetes esineb vigu, palume teha muudatuse AS Eesti Keskkonnateenused, edastada õige info ettevõtte klienditeenindusele telefonil 435 5025, e-posti aadressil viljandi@keskkonnateenused.ee või postiga aadressil Musta tee 9, 71008 Viljandi. Infopäevadel 21.03.2023 Surju Rahvamajas ja

23.03.2023 Kilingi-Nõmme klubis selgitatakse jäätmevaldajatele korraldatud jäätmeveo rakendamise tingimusi, tutvustatakse pakutavaid teenuseid, antakse juhiseid ja selgitusi teenuste valiku ja jäätmete liigiti kogumise osas, vastatakse esitatud küsimustele ning käsitletakse teemasid, mille eesmärgiks on jäätmevaldajate teadlikkuse tõstmine korraldatud jäätmeveo kõikide tingimuste ja võimaluste osas.

Saarde valla uus jäätmehoolduseeskiri koos tiheasustus- ja kompaktse hoonestusega alade kaartidega on leitav valla veebilehelt valdkonnad > keskkond > eeskirjad ja korrad. Kui tekib eeskirja ja uute tingimustega seonduvaid küsimusi, palume pöörduda valla keskkonna- ja heakorraspetsialisti Kaie Sakala poole, tel 5307 0296, kaie.sakala@saarde.ee.

JÄÄTMEVEOLEPINGUID ON VÕIMALIK SÕLMIDA:

- digitaalselt AS Eesti Keskkonnateenused e-teeninduses (www.keskkonnateenused.ee) või e-posti aadressil viljandi@keskkonnateenused.ee;
- posti teel: AS Eesti Keskkonnateenused, Musta tee 9, Viljandi 71008;
- Surju rahvamajas (Sireli, Surju küla) 21.03.2023 kell 13.00-17.30;
- Kilingi-Nõmme klubis (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme) 23.03.2023 kell 13.00-17.30.

INFOPÄEVAD SAARDE VALLA ELANIKELE:

- Surju rahvamajas 21.03.2023 algusega kell 18.00;
- Kilingi-Nõmme klubis 23.03.2023 algusega kell 18.00.

KORRALDATUD JÄÄTMEVEO INFOPÄEVAD

Selgitatakse jäätmevaldajatele korraldatud jäätmeveo rakendamise tingimusi, tutvustatakse pakutavaid teenuseid, antakse juhiseid ja selgitusi teenuste valiku ja jäätmete liigiti kogumise osas, vastatakse esitatud küsimustele ning käsitletakse teemasid, mille eesmärgiks on jäätmevaldajate teadlikkuse tõstmine korraldatud jäätmeveo kõikide tingimuste ja võimaluste osas.

Mõlemal infopäeval ajavahemikus 13.00-17.30 on võimalus kohapeal sõlmida ka jäätmeveolepinguid!

INFOPÄEVAD TOIMUVAD:

- 21.03.23 KELL 18 SURJU RAHVAMAJAS
- 23.03.23 KELL 18 KILINGI-NÕMME KLUBIS

TÄIENDAVATE KÜSIMUSTE KORRAL PALUME PÖÖRUDA KESKKONNA- JA HEAKORRASPEETSIALIST KAIK SAKALA POOLE. TEL 5307 0296 VÕI KAIK.SAKALA@SAARDE.EE

TIHEMETSÄ HUVI- JA SPORDIKESKUSES

25.VEEBRUARIL 14.00 – 16.00

TULEB TEADUSTEATER TOP 103 PÄEVALE

OLE KOHAL JA SA SAAD TÕELISE KOGEMUSELAMUSE!

ETENDUSE RAAMES TEHAKE ROHKELT PAUKU, TEKITATAKSE PLAHVATAVAT UDU, VÄRVILIST SUITSU, LENNUTATAKSE RAKETTE, VALMISTATAKSE ISESEISVALT JÄÄTIST JA KÕIKE MUUD, MIS MUUDAVAD PÄEVA ENAM KUI ERILISEKS!

Lähkma külamajas

pühapäeval, 26. veebruaril 2023

Pillimängu ja pärimustantsu õpituba

Erhard Ohlhoffi ja ansambli Pärnu Spelmanslag juhtimisel. Pillimehed alustavad kell 15, tantsijad kell 16. Tasuta.

LEADER

KILINGI-NÕMME KLUBIS

KARKSI-NUIA NÄITERINGI ETENDUS

SUGULANE ROOTSIST

4. MÄRTS 2023 KELL 14.00

OSADES: SILVI HANNUS
JANNE TAMMARU
VIRVE SAAREMÄGI
ELE VILLBACH
MAE RAE
TARMO TONISSON
KRISTJAN TEEARU

PILET: 4 €

LAVASTAJA: LEANA LIIVSON

Sotsiaalkindlustusamet tuletab meelde: peretoetuste maksmine veebruaris

Veebruaris makstakse esimest korda peretoetusi uutes summades. Esimese ja teise lapse toetus ning üksikvanema lapse toetus on 80 eurot. Lapsetoetus alates kolmandast lapsest on endiselt 100 eurot. Lasterikka pere toetus kolme kuni kuue lapse eest 650 eurot ning seitsme ja enama lapse eest 850 eurot. Jaanuari- ja veebruarikuu toetuste vahe makstakse tagasiulatavalt hiljemalt 31. maiks.

Sotsiaalkindlustusameti hüvitiste osakonna juhataja Kati Kümnik kinnitab, et väljamaksed jätkuvad tavapäraselt neile lastele ja peredele, kes ka varemalt toetusi said. "Erandiks on need lastega pered, kus peretoetuste maksmine lõppes, kuna alla 19-aastased lapsed ei jätkanud õpinguid. Neil tekib taas õigus peretoetustele, mõnel juhul ka lasterikka pere toetusele. Samuti on erandiks need pered, kus tekib õigus lasterikka pere toetuse sujuvaks

lõpetamiseks. Nendel juhtudel teeme väljamaksed 01.01.2023-31.03.2023 perioodi eest tagasiulatavalt hiljemalt 31. märtsiks," selgitab Kümnik.

Uue perehüvitiste seaduse valguses tuleb sotsiaalkindlustusamet meelde, et kui peres kasvavad koos eelmistest suhetest lapsed, saab peretoetuste õiguse üle anda teisele perevanemale, kui ollakse abielus. Kui abielus ei olda, siis on tingimuseks ühise lapse peres kasvatamine. Korraga saab laps kuuluda vaid ühe pere koosseisu.

Kui peres soovitakse toetuse saajat vahetada, siis seda saab teha vanemate kokkuleppe alusel sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses, klienditeenindustes või meili teel info@sotsiaalkindlustusamet.ee. Uuele saajale hakatakse perehüvitisi maksta järgmisest kalendrikuust.

Lisalugemist ja kasulikud KKK-d leiab sotsiaalkindlustusameti koduleheküljelt.

Департамент социального страхования напоминает о порядке выплат семейных пособий в феврале

В феврале семейные пособия будут впервые выплачены по новым ставкам. Пособие на первого и второго ребенка, а также пособие родителю-одиночке составят 80 евро. Начиная с третьего ребенка детское пособие составляет, как и раньше, 100 евро. Пособие для многодетной семьи, где воспитывается от трех до шести детей, составляет 650 евро, начиная с седьмого ребенка – 850 евро. Разница между январскими и февральскими пособиями будет выплачена задним числом не позднее 31 мая.

Как заверила глава отдела возмещений Департамента социального страхования Кати Кюмник, тем детям и семьям, которым уже были назначены пособия, выплаты продолжатся в обычном порядке. «Исключением стали семьи, которым семейные пособия перестали выплачивать, поскольку их не достигшие 19-летнего возраста дети не продолжили обучение. У таких семей снова возникает право на пособие, а в некоторых случаях и право на пособие для многодетной семьи. Также исключением стали семьи, у которых ставка пособия для многодетной семьи начинает постепенно снижаться. В этих случаях за период 01.01.2023-31.03.2023

г. выплаты будут сделаны задним числом не позднее 31 марта», - пояснила Кюмник.

В связи со вступлением в силу изменений Закона о семейных пособиях Департамент социального страхования напоминает, что если в семье воспитывается трое детей от предыдущих отношений, то у одного из родителей есть передать право на получение пособия для многодетной семьи другому родителю, в случае если они состоят в браке. Если же в браке они не состоят, то таким условием является наличие в семье общего ребенка. Ребенок может войти в состав только одной семьи.

Если семья желает изменить получателя пособия, то по достижению договоренности между родителями, это можно сделать в среде самообслуживания Департамента социального страхования, в бюро обслуживания клиентов или по электронной почте info@sotsiaalkindlustusamet.ee. Новому получателю пособия выплаты будут перечисляться, начиная со следующего календарного месяца. Больше информации и ответы на наиболее часто встречающиеся вопросы находятся на странице департамента.

Juurte juurde tagasi

Mõtted ja unistused on nagu taimed. Kui neid südamega armastada ja toita, siis nad kasvavad ja kannavad vilja.

Eelmise aasta lõpus, asudes tööle Saarde Valla Huvikeskusesse, märkas inimesi, kes seda avarat ning võimalusterohket õueala. Tekkis soov teha koos lastega paar tarbe- ja iluaia peenart, et nad saaksid ise algusest lõpuni nautida isetegemise protsessi.

Rääkides oma väikesest unistusest lastele, andsid nad sellele mõtte rõõmuhoiuse saatel tiivad, et veelgi kõrgemalt lennata. Nii saigi alguse ettevõtmine "Juurte juurde tagasi", mille raames loome koos laste ja kogukonnaga meie oma kogukonnaaia – algusest lõpuni.

See võimaldab nii lastel kui ka täiskasvanutel mõista kogu ringmajanduse ilu ja võlu. Selle käigus anname lastele võimaluse nautida kogu seda protsessi ja võtta kõigist tegevustest aktiivselt osa.

Projekti raames loome koos nii tarbe- kui ka iluaia. Valmistame peenraid nii kastidesse kui ka looduse viljakatele muldadele. Külvame, hooldame ning jälgime hoole ja armastusega tärkavat loodust ja tema vilju. Oleme olemas, kui päike kõrvetab või vihm ujutab. Oleme olemas, kui tuul üritab võtta väikese tärkava taime oma tohusse embusse või väikesed putukad mutukad on leidnud tee meie loodut külastama. Õpime sellest, kuidas vastu seista looduse vingerpussidele ning selle kõigega toime tulla. Näitame üles hoolt ja armastust ja õpime

koos ka vigadest, mida esineb kõigil tegijatel.

Anname lastele võimaluse läbi nende enda tegevuste mõista, et meie tulevik sõltub oskusest hakama saada.

Soovin, et selle projekti raames hakkame uuesti looma rohkem rohealasid enda ümber ja õpime uuesti taaskasutama olemasolevaid ressursse, mis meid ümbritsevad ning mis loodusel meile pakkuda on.

Soovin projekti kaasata kõiki, keda see kõnetab ning kes on huvitatud selles kaasa lööma.

See projekt on kõnetanud mitmeid ettevõtteid, kes on pannud meelsasti oma abistava õla alla, sest nende omanikud ja töötajad kannavad oma hinges sarnaseid soovide ja väärtuseid. Aitäh Horticom OÜ, Sinilind Ehitus OÜ, Nõmmepoisid OÜ ja Nurga Grupp OÜ. Nõu ja jõuga aitavad meid erinevatel etappidel nii oma ala spetsialistid kui ka kogukonna liikmed.

Aitame üheskoos lastel näha enda ümber looduse ilu ning võimalusi, kuidas koos loodusega jätkusuutlikult ning koostöös elada.

Aia rajamise protsessile on võimalik kaasa elada algusest lõpuni

ning jälgida meid nii pildis, videos kui ka sõnas läbi meie sotsiaalmeedia kanalite Facebookis aadressidel <https://www.facebook.com/Saarde-VallaHuvikeskus> ja <https://www.facebook.com/HorticomEesti>.

Horticom OÜ kommentaar:

Kui me Saarde Valla Huvikeskuse plaanidest kuulsime, pani see meil silmad särada. Meie ettevõtte üheks eesmärgiks on rohelise eluviisi juurutamine Eestis ning esimene samm selleks on kaasata ja harida lapsi. Kui lapsed teavad, et just emake maa on see, mis meile toitu kingib, siis oskavad nad seda ka paremini väärtustada ja loodust hoida. Nii saame vähendada tarbimist ja negatiivseid mõjusid planeedile. Aiandus on suurepärane hobi ja stressimaandaja, kuid mitte ainult – see on samm parema ja rohelisema homse suunas! Seega oleme kahe käega poolt oma nõu ja jõuga sellele toredale projektile kaasa aitama! Varustame Huvikeskust seemnete, lillesibulate, seemnekartuli, tipp-sibula, aiatarvikute ja kõige muu vajalikuga! Külvame rõõmu!

HORTICOM
KÜLVAME RÕÕMU

Projektis kaasalöömise soovist anna teada Dea Jürimäele e-posti aadressil dea.jyrimae@gmail.com.

Saarde Valla Huvikeskuse nimel
Dea Jürimäe

Uudiseid Saarde Valla Huvikeskusest

Saarde Valla Huvikeskus osales Dea Jürimäe eestvedamisel aktsioonil Eesti suurim süda. Kokku moodustati peale Tihemetsa südameid kolmekümnes erinevas paigas üle Eesti. Kõige rohkem osavõtjaid oli Kohtla-Järvel, seal moodustas süda 324 inimest. Tihemetsas oli inimesi südames 28. Droonifoto südamest tegi Lauri Jürgenson.

Veebruari alguses avati huvikeskuse n-õ haruna Surju Huvituba. Huvituba on avatud igal kolmapäeval ja kahel reedel kuus. Selle vähese aja jooksul, mis huvituba on avatud olnud, on selgunud, et noortel on huvituba tegevuste vastu väga suur huvi. Avamise päeval külastas huvituba 17 noort ja kõikidel oli

Surju Huvituba.
Foto: Dea Jürimäe

Saarde Süda. Foto: Lauri Jürgenson

hea meel, et saavad koos aega veeta ka väljaspool kooli ning tegeleda erinevate tegevustega.

Märtsi alguses tuleb Saarde Valla Huvikeskusesse külla kunstnik Okeiko, kes teeb ühe huvikeskuse seina lõbusamaks. Tulemust saavad kõik näha juba järgmises „Saarde Sõnumid“ numbris või miks mitte ka ise märtsis huvikeskusesse kohapeale minnes.

20. märtsil lööb huvikeskus kaasa üritusel „Kahe spordihoone matk“. Matka vahetuspunktis, mis asub Allikukivi koo-baste juures, toimuvad vahvad paberlennukite lennutamise võitlused. Parimatele ka auhinnad.

Hurmet-Mihkel Ilus

Saarde Valla Huvikeskuse juhataja

Surju Kool

Talvised tegemised Surju Koolis

6. klass võttis osa **Digikoristusnädal 2023** **kampaaniast**, kus igal nädalapäeval ootas ees üks päevateema kust ja mida efektiivselt digikoristada. Osalesime jõudumööda kõigis väljakutsetes. Jagasime infot ka oma klassi kodudesse ja oli hea kuulda, et nii mõnigi vanem panustas samuti. Kõige keerulisemaks kujunes 6. ja 7. päeva ülesanne ehk digipaus, raske on oma harjumusi muuta. Õpilased ütlesid, et õnneks sai laupäeval ja pühapäeval kaua magada ning järelikult sel ajal oligi digipaus. Kõige tõhusam oli koolis vahetunnil ühiselt võetud aeg, mil tühjendasime oma postkaste ebavajalikest kirjadest ning reklaamidest. Kustutatud failide mahtu kahjuks öelda ei oska, kuid kirju sai kustutatud kamba peale tuhandeid. Samuti viisime koolist vastuvõtupunkti ära katkiseid digiseadmeid.

Lastevanemate õnneks ja õpilaste kahjuks on nii mõnelgi õpilasel nutiseadmele pandud peale limit, mis peaks ohjama liigset kasutamist.

Klassijuhataja
Maarit Koger

Jaanuarikuus valmistusid õpilased olümpiaadideks. 8. klass osales keemia olümpiaadil. Emakeele olümpiaadil osales 7. klassi õpilane **Triinu Ojaste**, kes saavutas 5. koha.

6. kl digikoristusel. Foto: Maarit Koger

Kooli kõige sõbralikumad. Foto: Liis Virkus

Kolmas kooliaste võistleb Pärnumaa võistlusel "Huvi-tav teadus", mida korraldab Pärnu Koidula Gümnaasium. Esimeses voorus saavutati 5. koht. Järgmised 2 etappi toimuvad veebruaris.

Ees on veel ootamas matemaatika-, füüsika-, bioloogia- ja kunstõpetuse olümpiaadid.

Teel noorte laulupeole
31. jaanuaril osales Saarde

Saarde valla lastekoor I ettelaulmisel

valla lastekoor Pärnu Kontserdimajas noorte laulupeo I eelproovis ja ettelaulmisel. Proov oli väga tõine ja pikk ning nõudis suurt pingutust nii liigijuhtidelt kui ka lauljatelt. Iga koor pidi esitama ühe laulu, mis võeti loosi teel. Tagasiside Saarde valla lastekoorile oli väga positiivne ja rõõmustav. Meie esinemist kuulanud dirigendid Pärt Uusberg ja Elo Üleoja kiitsid lauljate suurepärase kõlakultuuri, ansambli tunde ja intonatsiooni. Laulu- ja tant-supeo kunstilise juhi Pärt Uusbergi sõnul olime I ettelaulmisel tema lemmikoor!

Muidugi on vaja veel palju harjutada ja laule lihvida, sest märtsikuu lõpus on ootamas II ettelaulmine, kus 14 laulu hulgast peame esitama loosi teel kahte laulu. Oleme väga tänu-

likud meie armsale lastekoorile imelise esinemise eest! Surju Kooli esindasid **Liisa Ojaste, Miia Lisete Mittenbritt, Anne-Grete Isand ja Karl Nikolai Meibaum**.

13. veebruaril toimus Surju Kooli saalis kontsert "Loomade karneval". Teose autoriks on prantsuse helilooja Saint-Saëns. Oli lõbus interaktiivne kontsert, kus viiuli ja klaveri abil anti edasi loomade elu ja tegevusi.

Sõbrapäev

Esmaspäeval ja teisipäeval (13. ja 14. veebruaril) toimus koolis sõbrapäeva laad, pildistamine pildinurgas ja saatsime sõbrakaarte sõbra-postkasti abiga.

Esmaspäeval hääletasime kõige sõbralikuma tüdruku ja poisi 1.-4. klassis ja 5.-9.

klassis ning kõige sõbralikumaks töötaja.

Teisipäeval riietusime punasesse-roosasse. Kõige aktiivsem klass oli 3. Kõik õpilased ja õpetaja kandsid roosat või punast.

Tänasime kõige sõbralikumaid:

1.-4. klassi tüdrukute seas **Kerli Mägi**

1.-4. klassi poiste seas **Georg Aleksander Meibaum**

5.-9. klassi tüdrukute seas **Triinu Ojaste**

5.-9. klassi poiste seas **Karlos Piile**

Töötajate seas **Maarit Koger**

Kaunist kevade ootust Surju Kooli pere poolt!

Materjali panid kokku õpetajad Merike Ehapalu ja Maie Sarapik

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Kröll”

Julgelt tehnoloogiat kasutades

Juba mitukümmend aastat on enim laste tähelepanu köitnud ning nende lemmikuteks olnud kõikvõimalikud vilkuvad ja häält tegevad mänguasjad. Praegusel ajal areneb tehnoloogia igas vallas meeletul kiirusel ja isegi häält tegevad ja liikuvad mänguasjad jäävad helendavate ekraanide varju. Ka laste mänguasjad ning õppevahendid ei oles selles osas erandiks. Aina raskem on lastel tegevuste juures püsida ning tähelepanu hajub kiiresti. Kui kodus on lastel kättesaadavad just telefonid ja tahvelarvutid, siis lasteaias on selleks erinevad hariduslikud robotika seadmed – mõned nendest küll samuti tahvelarvuti abil kasutatavad.

Kilingi-Nõmme Lasteaias Kröll on robotika seadmetest kõige tihedamas

Siilikete rühma lapsed Blue-Boti kasutamises. Foto: Ene Lauri

kasutuses põrandarobotid Bee-Botid ja Blue-Botid. Need liiguvad matil vastavalt sellele, kuidas laps nad

liikumisele programmeerinud.

Ka kõige väiksemad söimecalised lapsed Tibu-

Tibupoegade rühm mikroskoobi abil tahvelarvutist õues lund, liiva jms vaatamas

poegade rühmas ei jää tehnoloogiast puutumata. Meil on näiteks kasutusel Easi-Scope mikroskoop, mille abil saab ka pisikesed liivaterad ning lumehelbed teha lastele suurelt ekraanilt nähtavaks. Samuti on lasteaias

olemas eesti keelt rääkiv Qobo tigu, programmeeritav robot mTiny pisematele lastele ning loogilist mõtlemist arendavad Dash&Dot, Matatalab ning õppetöös on lisaks robotitele abiks ka digitaalne jutupliiats ning

heli salvestavad pesulõksud.

Tehnoloogia kasutamist laste seas ei tasu karta, kui kasutada laste teadmisi arendavaid ja maailmavaadet avardavaid hariduslikke vahendeid. Ka koduseks kasutamiseks on lihtsaid vahendeid – kõige lihtsam näide on erinevad LEGO komplektid, mis arendavad loogilist mõtlemist ja inseneeria oskusi või kui ei ole tahtmist lisavidinaid koju osta, siis on telefonis ja tahvelarvutis kasutatav eestikeelne Eesti kultuuri ja keelt õpetav ALPA rakendus. Tehnoloogia kasutamine arendab loogilist mõtlemist ning noores eas julgelt robotitele käsi külge pannes on lapsed ka tuleviku tehnoloogia kasutamisel julgemad.

Annika Liidres

Saarde läbi ajaloo prisma

252

1962

4. veebruaril peeti Kilingi-Nõmme Kesk-koolis järjekordne endiste õpilastega kohtumine, kus peeti lauatenise, male, tõstmise ning võrk- ja korvpallivõistlused. Päeva lõpetas kontsert. Kõnele-sid Maret Kristal, Märt Liigant, Jaan Kartau, Ülo Sõstra.

Kilingi-Nõmme Tar-bijate Kooperatiivi vaba-tahtlik tuletõrjesalk oli loodud 1957. a. See oli kas-vanud juba 76 liikmeliseks. Aktiivsemad liikmed olid auliikmed Kristjan Avaste ja Elmar Kurm, nõukogu esimees Arnold Pulk, Kalju Kiilas, Mart Kirikal, Leo Peters, Evald Saavan, Eino Miilimaa, Jaan Roostma, Peeter Vinogradov, Her-man Koppel, August Kar-tau. Salgast oli kujunenud üks rajooni tugevamaid. Kooperatiivi segatõustuse kombinaadis korraldati töötajatele tuletõrje teh-nilise miinimumi alal 10 tunnine erialane väljaõpe. Linna tuletõrjes hakkas ilmuma seinaleht „Tungal“, kujundas Evald Tammist.

Linna kultuurimaja direktorina töötas Hilja Jakomäe. Tööd juhtis nõu-kogu koosseisus Juhan Haki, Hilja Jakomäe, Ellen Karu, Niilo Mei, Marta Talisaar, Juhan Reichmann ja Tiiu Talissaar. Kohalikud aktivistid olid Valter Suss, Helgi Sits, Helga Pettai, Silvi Palge, Aime Juhan-son, Maret Reidla, Edgar

EW XII aastapäev – Kilingi-Nõmme turuplats

Kohv, Aleksander Mäe, Heinrich Kiviselg.

28. veebruaril oli Kilingi-Nõmme Kesk-koolis rahvarohke üritus – kohtumine NSVL Ülem-nõukogu Liidunõukogu Pärnu valimisringkonna saadikukandidaadi, ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe Aleksei Müü-risepaga. Sõna said ka Kilingi-Nõmme Metsama-jandi direktor Heino Teder, linnahaigla peaarst Rein Oro, kooperatiivi esimees Henno Kiiver, Marana sepp Elmar Olde, Tihemetsa teh-nikumi õpetaja Enno Lan-geproon ja Tõlla sovhoosi direktor sm Sang. Kõnedes kiideti parteid ja valitsust.

Linna kultuurimaja „Elavas ajalehes“ tutvustas Abja rajoonikomitee inst-ruktor Juhan Reichmann

kommunistlikku moraali, miilitsavolinik Eduard Nik-lus rääkis parasiitlikest ele-mentidest ja metsamajandi peainsener Jüri Avikson teemal „Õppida elama ja töötama kommunistlikult“.

Veebruaris hakkas Nõmme sovhoosi naispere sovhoosi kontoris keetma töötajatele lõunat. Sööjate arv kasvas peagi paar-ikümnele kuuekümnene. Et oma jõud jäid napiks, avas Kilingi-Nõmme Tar-bijate Kooperatiiv 23. mail Nõmme sovhoosis söökla.

Linna pensionäride klubi, kuhu kuulusid Jaan Kukk, Grigori Timošenko, Aleksander Otstavel, Vol-demar Rosenberg, Jaan Tammist, Kaarel Jürisoo, Marie Tamra, Eduard Kalm ja Jaan Martinson, pidasid plaani minna suvel Narva

ekskursioonile, teha roh-kem isetegevust ja istutada linna ilupuid.

Kilingi-Nõmme Kesk-koolis korraldati rajooni kunstilise võimlemise esi-võistlused. Parimateks osu-tusid Eha Salumets, Mare Olde, Maret Kristal, Eha Loorits, Malle Kurm, Silvi Järvesoo, Eve Luts, Ene Kaldoja, Eve Mitt.

Linavabrikus oli puudus töökätest, vajati mehi töö-masinatele, valvelukkseppi, kütjaid-masiniste.

Kilingi-Nõmme Kesk-kool kiitis oma parimaid pioneere-komnoori, nen-deks olid Reet Palge, Helle Ilves, Helle Pedaja, Ene Link, Vaike Ilves ja Johan-nes Teearu.

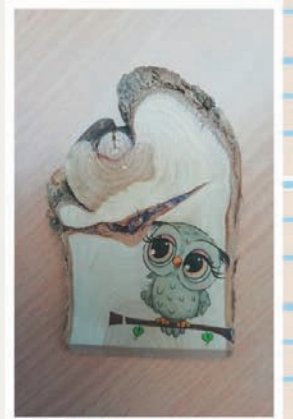
jätukub
Olev Paukson

Saun taas avatud
laupäeviti kella
15.00- 20.00

Tihemetsa Top 103
raames

Inspireeriv Puit

25.02.2023
KELL 12.00-16.00
TÖÖTUBA

Info telefonil : 53754672

Kilingi-Nõmme klubis
Reedel, 21. aprillil kell 19.00
Pilet 20 €, õpilane, pensionär 15 €.

Piletid müügil Kilingi-Nõmme klubis, Piletilevis ja Piletimaailmas.

Kilingi-Nõmme klubis
Neljäpäeval, 2. märtsil kell 17.00
Pilet 3 €, perekardiga 7 €. Filmi pikkus 1h 35min.

Kilingi-Nõmme klubis
Neljäpäeval, 2. märtsil kell 19.00
Pilet 5 €, pensionär, õpilane 4 €, perekardiga 7 €.

Filmi pikkus 1h 20min.

Perearsti nõuandetelefon

Perearsti nõuandetelefonilt saate nõu lihtsamate terviseprobleemide korral, juhiseid esmaseks abiks ning vajadusel ka infot tervishoiukorraldust puudutavates küsimustes.

Perearsti nõuandetelefon on üleriigiline liin, kust saab professionaalset meditsiinilist nõu 24 tundi ööpäevas.

Telefonile vastavad kogemustega nõustajad – pereõed ja perearstid.

Perearsti nõuandetelefonilt antakse meditsiinilist nõu nii eesti, inglise kui ka vene keeles.

Tervisemurede kohta saab nõu küsida lühinumbril 1220* või helistades telefonile +372 6346 630. Pikale numbri-le saab helistada nii Eestist kui ka välismaalt.

- Perearsti nõuandetelefonil nõustavad perearstid ja pereõed ööpäevaringselt nii eesti kui ka vene keeles. Inglise keelset nõustamist osutatakse iga päev kella 15.00 kuni 17.00.
- Inimesed saavad perearsti nõuandetelefonilt küsida isikustatud nõustamist. Nõuandetelefoni arstil on helistaja loal võimalik näha tema terviseandmeid, et seeläbi täpsemat nõu anda. Isikustatud nõustamise nõuandev arst edastab kogu nõustamise info digiloosse, et ka inimese perearst oleks kursis tema patsiendile muret teinud terviseseisundiga.

Kõne hind

Lühinumbrile 1220 helistamisel kehtib lühinumbri tariif kuni 30 senti kõneminuti kohta.

NB! Palume perearsti nõuandetelefoni lühinumbrile 1220 ja lauatelefonile +372 6346 630 helistamisel täpse kõnehinna info teada saamiseks pöörduda oma telefonioperaatori poole!

TEENUSEST

Perearsti nõuandetelefon on ellu kutsutud selleks, et lihtsustada nõu ja abi saamist perearstilt:

- ka sellel ajal, kui enda perearst ei ole kättesaadav
- kui arvate, et terviseprobleem ei vaja perearsti poole pöördumist
- kui viibite Eestis mõnes teises maakonnas
- kui olete välismaal ega saa kohe oma perearsti poole pöörduda (välismaalt helistades +372 634 66 30)
- kui vajate konsultatsiooni kellegi teise (lapse, lähedase) tervise küsimuses

Häirekeskuse andmetel helistab ligi kolmandik abivajajatest kiirabisse terviseprobleemiga, mis ei vaja kiiret ja elupäästvat sekkumist. Iga päev helistavad inimesed ka paljudesse perearstikeskustesse, et saada nõu ja abi arstilt või õelt ning teavet tervishoiukorralduse kohta. Neil teemadel võiks helistada hoopis perearsti nõuandetelefonile.

Nõuandetelefonil suhtlevad abivajajaga kogenud perearstid ja pereõed, kes aitavad tal analüüsida oma terviseprobleemi kriitilisust ja annavad tegutsemisjuhised esmaseks abiks, lihtsamate olukordade puhul ka koduseks raviks. Tõsisemate terviseprobleemide korral informeeritakse helistajat vajadusest registreeruda oma perearsti vastuvõtule, pöörduda haigla valvetuppa või suunatakse kriitiline kõne kohe edasi kiirabisse.

Perearsti nõuandetelefonil nõustavad arstid ja õed ööpäevaringselt nii eesti-, kui ka vene keeles. Inglise keelset nõustamist osutatakse iga päev kella 15.00 kuni 17.00.

MILLEGA PEAB HELISTAMISEL ARVESTAMA?

- Telefonile vastavad kogemustega nõustajad - pereõed ja perearstid.** Vastused saab nii meditsiinilistele küsimustele kui ka üldisematele tervishoidu puudutavatele küsimustele.
- Telefonile helistamisel kuulete esmalt sissejuhatavat teksti ja seejärel saate ühenduse õe või arstiga.
- Kui helistate tervist puudutavas küsimuses, peaksite kõigepealt nõustajale täpsustama, kas helistate iseenda või kellegi teise, näiteks lapse haiguse tõttu. Edasi küsitakse statistika jaoks teie vanust ning kui helistate lapse või kellegi teise pärast, siis tema sugu ja vanust.
- Seejärel rääkige oma murest võimalikult selgelt ja täpselt. Kirjeldage, mida olete ise teinud oma mure leevendamiseks ja kas see on aidanud või mitte.

Kuulake seejärel nõustaja poolt Teile esitatavaid küsimusi ja püüdke jällegi vastata võimalikult täpselt ja lühidalt. Kui küsimus ei ole Teile arusaadav, paluge seda korrata või selgitada, mida küsimusega mõeldakse. Mida täpsemat info nõustajale annate, seda kergem on nõustajal Teie probleemi analüüsida ja soovitada Teile kõige paremat lahendust.

- Nõustaja aitab Teil analüüsida Teie terviseprobleemi kriitilisust ja annab tegutsemisjuhised esmaseks abiks, lihtsamate olukordade puhul ka koduseks raviks.
- Kui selgub, et Teie terviselik seisund vajab vältimatut arstiabi, suunatakse Teie kõne kohe edasi kiirabisse.

ENNE HELISTAMIST:

- Kraadige ennast või abivajajat, kelle pärast helistate, et nõustajal oleks hõlpsam nõu anda (NB! Eriti oluline väikelaste puhul)
- Vajadusel mõõtke vererõhku (ja pulsisagedus) ning pange näidud paberile kirja
- Vaadake järele, milliseid ravimeid juba võtate, pange need telefoni kõrvale valmis, et nõustaja saaks vajadusel küsida nende toimeaine kohta
- Pange paber ja pliiats telefoni kõrvale valmis, et saaksite vajadusel koduse ravi juhised kirja panna

TAGASISIDE

Perearsti nõuandetelefoni tegevuse kohta tagasiside andmiseks on Teil võimalik pöörduda Perearsti Nõuandeliini OÜ poole (e-posti aadressil info@1220.ee või helistada telefonil +372 699 9691), haigekassa poole (e-posti aadressil info@haigekassa.ee või telefonil +372 669 6630) või terviseameti poole (e-posti aadressil kesk@terviseamet.ee või helistada telefonil +372 694 3500).

INFO pärineb:
<https://www.haigekassa.ee/1220>

IN MEMORIAM

AARNE LINK

2. august 1940 – 27. jaanuar 2023

1978. aastal sai Kilingi-Nõmme Keskool endale uue direktori, kes läbi kolme aastakümne, läbi riigikorra muutumise päevast päeva nagu tubli treener oma meeskonda kasvatas, õpetas ja juhtis järgides põhimõtet, et 60% õpilase arengut mõjutab üldharidus, 40% huvitegevus. 2011. aastal siirdus direktor Arne Link pensionile, kuid leidis sageli tee armsasse koolimajja. Talle ei meeldinud jutud tervisest, pigem tundis ta uhkust jalgrattaga läbitud kilomeetrite üle. Siiras huvi endiste kolleegide töö ja käekäigu vastu tegi temast oodatud külalise. 27. jaanuaril koolipapa jõud rauges, saabus aeg asuda lõpmatuse rajale.

Viljandimaalt Vana-Karistest pärit Arne Link oli Kilingi-Nõmme seotud 1964. aastast. Tallinna Pedagoogilises Instituudis joonestamist ja joonistamist õppinud mees viis Kilingi-Nõmme C-vanuseklassi tüdrukud 1971. aastal Eestis omavannuste korvpallimängijate tippu. Seda aega ja Kilingi-Nõmmele nime tegemist mäletatakse siiani.

Treener Link innustas, kannustas ja tunnustas. Margit Schmidt meenutab, kuidas 5.-6. klassi tüdrukute jaoks oli korvpall A ja O. Võistkonnast kujunes ühtehoidev seltskond aastateks ja treeneri juures käidi hiljem juba pereinimestena vanu häid aegu meenutama. Kooliaasta avaaktustel ja pidulikel lõpuaktustel oli direktori kõne oodatuium lause: „Nüüd korvpallist.“

Pärnumaa spordikooli rajaja ja treener hoidis pikka aega enda nimel Pärnumaa rekordeid 30 ja 50 kilomeetri käimises. Kooli juurde kerkisid kaarhall ja vahetult enne pensionile jäämist täitis tulihingelise spordimehe suur unistus – tema silmade all valmis Kilingi-Nõmme spordihoone. Arne Link oli avatud uuendustele, samas väärtustas ta traditsioone, tema jaoks oli oluline kooli maine hoidmine. Direktor innustas õpilasi osalema olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja rõõmustas kordaminekute üle lausudes: „Teie teete, aga mina saan kiita mittevahelasegamise pärast“. Ta hoolis kõikidest oma õpilastest, manitses pedagooge koostööle.

Margit teab meenutada ka seda, kuidas võimlemisklubi nime sai. Kaaludes kohalike treenerite Eha Smolina, Aime Kooviti ja Margit Schmidt nimetähtede kasutamist, hüüdis Arne pärast väikest mõtlemist: „GITHA!“. Võimlemisklubi ristiisa tunnustas ja kiitis võimlejaid ja võimlemist talle omase huumoriga: „Mul ei ole teile midagi muud anda, kui põsemusi“.

Üheksakümnendatel loodi Kilingi-Nõmme Keskkoollis spordiklass ja Arne Lingist sai selle klassi tüdrukute jaoks kõige olulisem persoon – korvpallitreener, sest trennid olid seitse korda nädalas, viis korda öhtuti ja kahel korral hommikuti, enne tunde. Kadri Karon ja Kairi Kaldoja meenutavad, et lisaks korvpallireeglitele ja -tehnikale oskas treener oma soojal ning sõbralikul moel selgitada, kui olulised on koos-

töö, distsipliin, tervislikud eluviisid. Pahandusi klaarides oskas ta moraali lugeda nii, et laste hinged jäid terveks, aga häbi oma käitumise pärast oli küll.

Emotsionaalsed ning õpetlikud võistlusreisid koos Aarnega jäid meelde ja mitmeski mõttes valmistasid eluks ette.

Direktor Lingi jaoks olid tähtsad head tulemused riigieksamitel. Tubli spordipoisi innustamiseks lubas direktor, et üle 80 punktise riigieksamitulemuse korral jookseb ta ringi ümber kooli staadioni. Samas nõudis ta noormehelt, et alla 70 punktine tulemus tuleb heastada ning kehva tulemuse saajal endal jooksurajale asuda. „Kool on tõsine koht, huumorit on seal vähe“ kommenteeris Link eksamitulemusi teada saades. Sõnapidaja mees jooksis eesti keele ja matemaatika punktide eest 2 staadioniringi, noormees ühe ringi keemia riigieksamitulemuse tõttu.

Arne Lingi huumorimeel ja sõbralik suhtumine õpilastesse, õpetajatesse ning lastevanematesse tagas koolis hea õhkkonna ning võitis kilinginõmmelaste igakülgse poolehoidu. Tänu sellele kujunes Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis püsiv õpetajate kaader, pooled kooliga seotud pedagoogid ja töötajad on endised õpilased. Sihikindla ja demokraatliku mehe kujundas ta Kilingi-Nõmme Gümnaasiumist maakonnas, vabariigis ja ka raja taga tuntud kooli. Sõprusuhted loodi Soome, Norra ja Rootsi koolidega. Saarde valla mitme koosseisu volikogusse oli Arne Link valitud austatud ja tegusa mehe. Pärnu maakonnas tunnustati teda Pärnumaa Vapimärgiga 2000. a, üleriigiline tunnustus Aasta Haridusjuht tuli aastal 2005, Saarde valla Suur Vapimärk 2012. a.

2018. a kooli kokkutulekul pidi koolipapa oma sõnavõtu alustamiseks mitu minutit ootama vilistlaste marulise aplausi ja tormiliste ovatsioonide tõttu. Arne Link seisis, lehvitas käega ja naeratas. See hetk oli võimas tunnustus ja tänu kokkutulnute poolt.

4. veebruaril võis kooli saalis kuulda ainult leinalinnu tiibade sahinat. Vaiksel, väga vaiksel. Toomas Volli kirjutatud kooli hümn helide saatel alustas lugupeetud direktor, õpetaja ja treener viimset minekut armsast majast.

Meil kõigil on Aarnega seoses oma mälestused, millele mõelda või jagada kaasteelistega. Õpetussõnad, juhtumised tunnis ja trennis, tsiteerimist väärt lausekillud... Hoiame neid mälestusi.

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

SPORT

Saarde liikumisaasta 2023

Kultuuriministeerium on korraldanud teema-aastaid alates 2000. aastast. Äsja lõppenud Raamatukogude teema-aastat viis ellu Eesti Rahvusraamatukogu. Sarnaselt 2014. aastal toimunud liikumisaastale, kutsus ka alanud liikumisaasta eestimaalasi rohkem ja regulaarsemalt liikuma. Vaatamata üle Eesti toimuvatele sadadele spordi- ja liikumissündmustele ning märkimisväärsetele investeringutele sporditaristutesse näitab Ühenduse Sport Kõigile koordineerimisel läbi viidud uuring, et kehaliselt piisavalt aktiivseid inimesi on umbes 40% täiskasvanutest ning 25% lastest. Saarde valla kohta eraldi tulemused puuduvad.

Alustasime 2019. aastal kõigile jõukohastest sündmustest koosneva rahvaspordisarjaga, mille statistika põhjal saame anda hinnanguid

meie valla spordisündmustel osalemise aktiivsuse kohta. Aasta peale toimub sarjas 14 sündmust, millest viimasel aastal võttis osa 737 erinevat inimest (sh külalised). Vähemalt kolmel rahvaspordisündmusel osales 88 inimest. 13 inimest osalesid vähemalt pooltel sündmustel. Auhinnaks välja pandud Saarde valla nimelised esindussärgid antakse kõige aktiivsematele osalejatele üle 23. veebruaril 2023 Kilingi-Nõmme Klubis toimuval Tänupeol. Saarde rahvaspordisarja kavandamis-olene püüdnud ühendada sõnad „sport“, „võistlus“, „liikumine“ ja „tervis“ ning soovime, et osalema tulla eelkõige hea enesetunde ning tervise nimel. Seega jätkame 14-etapilise rahvaspordisarjaga „Saarde liikumisaasta 2023“. Mitmetel sündmustel selguvad ka paremad. Ei pea osalema mitte parema

tulemuse vaid parema enda pärast. Osaledes 2023. aastal vähemalt kaheksal rahvaspordisarja sündmusel, premeerime Sind Saarde valla nimelise esindussärgiga.

Jaauarikuu liikumisaasta üleskutseks oli suusatamine. Veebruaris on fookuses värskes õhus liikumine. „Saarde liikumisaasta 2023“ avaunderit toimub 24. veebruari keskpäeval kavandataval Kilingi-Nõmme Terviserajal ja hilisõhtul Rae järve matkarajal. Selleks, et eestlaste liikumisharjumused paraneks, on suur roll eeskujul, ehk meil kõigil on vastutus selle ees, milline on eestlaste tervis tulevikus.

Tasub teada, et 2023 on ka saunakultuuri aasta. Seetõttu loosib Saarde Saunaklubi igal etapil osalejate hulgast kuuajase saunatamise KINKEKAARDI kahele.

Elmar Jefimov tuli Eesti noorte meistriks klassikalises jõutõstmises

18. veebruaril toimusid Tartumaal Palal noorte, juunioride ja seenioride Eesti Meistrivõistlused klassikalises jõutõstmises.

Kuue noormehe konkurentsis kaitses meistritiitlit Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilane Elmar Jefimov (kuni 74 kg). Võit oli seda magusam, et lähimat konkurenti edastati kolme tõste summas vaid 5 kilogrammiga.

Seenioridest esindasid SK Saardet Assar Tallo (kuni 93 kg) ja Günter Koovit (120 ja rohkem kg) ning nad saavutasid oma kategoorias vastavalt teise ja esimese koha.

Elmar Jefimov koos juhendaja Tanel Bustrõmiga

Saarde Liikumisaasta 2023

1	Aastapäeva suusamatk + öömatk	24. veebruar
2	Kahe spordihoone matk	20. märts
3	Jüriöö teatejooks	23. aprill
4	Saarde kaitsepäev / Täpsuskütt	29. aprill
5	COOP Kilingi-Nõmme MAIJOOKS	10. mai
6	Alas-Kuul hüppepäev	01. juuni
7	Kõveri spordipäev	18. juuni
8	Kilingi-Nõmme triatlon	30. juuli
9	Surju rattamatk	20. august
10	Kolme koolimaja jooks	30. september
11	Saarde discgolfi sari	aprill - oktoober
12	Kilingi-Nõmme lahtised MV discgolfis	07. oktoober
13	Jõuluks BUNNI	november - detsember
14	Ennu Lauamängude mitmevõistlus	19. november
	Koroona (noorte)	08. detsember
	Koroona (absoluutarvestus)	26. detsember
	Kiirusliku vastupidavuse tšempionaat	november - detsember

Osaledes vähemalt kaheksal sündmusel, saad auhinnaks nimelise Saarde valla esindussärgi

Igal etapil loosib Saarde Saunaklubi kuuajase KINKEKAARDI kahele

info: www.sksaarde.ee

LIIKUMISAASTA 2023

Elmar Jefimov, 1. koht EMV jõutõstmises noortele

TIHEMETSÄ TOP 103

LAUPÄEVAL,
25.VEEBRUARIL
KELL 12.00 - 16.00

TIHEMETSÄ HUVI- JA SPORDIKESKUSE
SISELASKETIIR JA SAAL
VALGA MAANTEE 21
TIHEMETSÄ

VÕISTLUSEL SAAB OSALEDA ALATES
SEITSEMENDAST ELUAASTAST
(LAPSEVANEMA VASTUTUSEL)

INFO TEL. 529 6925 RAUNO
529 2018 TALVI

1. etapp

24. veebruar 2023 kell 12.00-15.00
Kilingi-Nõmme Terviserajal 2,5 km

Aastapäeva suusamatk

õhkrelvadest laskmine
soe jook
suusalaenus
RMK ja TERVISERAJA arengukava infotund

Igal etapil loosib Saarde Saunaklubi kuuajase KINKEKAARDI kahele

info: www.sksaarde.ee

2. etapp

Kahe spordihoone matk

20. märts 2023
hommikust õhtuni

Matkapassid spordihoonest
Allikukivi koobastes
paberlennukite lennutamise võistlus 15.00-18.00
Loosiauhinnad!
Üllatused!

Osaledes vähemalt kaheksal sündmusel, saad auhinnaks nimelise Saarde valla esindussärgi

Igal etapil loosib Saarde Saunaklubi kuuajase KINKEKAARDI kahele

info: www.sksaarde.ee

Foto: Silja Tõntson

GymnaFest

25. vabariikliku võimlemisfestivali GymnaFest finaaliveistlus toimus 28. jaanuaril Tallinnas Kalevi spordihallis.

Vk Githa vilistlasrühm saavutas kavaga "Meie argipäev" taas laureaadi tiitli vanuserühmas 30+.

Kava autor Ingrid Jasmin, rühma treener Siiri Linke.

Laureaatrühma koosseisus esinesid Siiri Linke, Kristi Sutt, Laivi Pärna, Evelyn Olde, Triin Antso, Triin Kovalevski, Siret Lilleleht, Marleen Parm, Liana Pusse.

Foto: Triin Kovalevski

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks ja külviks.

5345 3698, mikk@metsaader.ee

OSTAN NÕUKAAJA ESEMEID: portselanist nõud, klaasist nõud ja vaasid, keraamika, kunst, heliplaadid, raamatud, mänguasjad, mudelautod, hõbe jne.
Tel 5803 0458

KÜTTEPUUD
alates 70 EUR/rm ja kogus alates 3 rm.

LEPA/KASE KLOTSID
40 l võrgus.

Tel 51 44 359, Lillemets.

KILINGI-NÕMME LOOMAKLIINIK
annab teada, et neil on puhkus perioodil
21.02.2023 – 06.03.2023
ning loomakliinik ja kauplus on suletud.

Palutakse selleks perioodiks vajaminevad plaanilised dieetoidud ja ravimid aegsasti varuda.

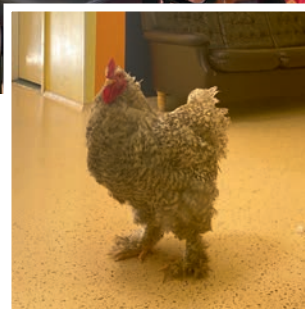
Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus

Sõbrapäeval sõpradega

Jaauari lõpus sain Erli Aasametsalt info, et on võimalus hooldusasutusse külla kutsuda väikeseid loomi. Oleme maapiirkond ja meil on oma asutuse töötajate perede loomad varemgi külas käinud ning emotsioone jaganud. Kuid miks mitte leida juurde uusi sõpru ja päeva säravamaks muuta.

Vahetatud info ja kokkuleppe tulemusel oli sõbrapäeva hommikul sinine väikebuss koos Ranna Rantšo sõpradega kaugelt Virtsu kandist meil ukse ees. Varem telerist nende kohta infot nähes olin arvamisel, et see on nii kauge koht, et meile nad küll sõitma ei hakka. Aga selgus, et oli vaja vaid enda olemasolemisest märku anda ja nende abikäsi ulatus meienigi.

Uskumatult toredad ja seltsivad loomad! Ranna Rantšo on nendesse suutnud sisestada sellise ühtsustunde, et ka võõras kohas olles tunnevad nad end turvaliselt ja saavad teistele rõõmu pakkuda. Kui lambake oli teistest pisut kaugemal meie hoolealuse kaissu tukkuma jäänud, siis maha tagasi panes piisas tal korra „mää“ teha, kui kaaslasted kohe häälekalt kinnitasid, et oleme siin! Kukk Leopold

oli uhke olemisega, väärrikas, aga sõbralik. Järgmisel hommikul tundis üks hoolealune muret, kas kukk ikka elab, või söötsime ta lõhki. Igaüks soovis talle midagi noka-kese vahele anda ja ta võttis ka kõik vastu. 2-kuusel sükkesel olid vahvad väikesed sarvekesed, millega ta vahepeal korda meelepärasemaks seadis. Telefoni teel kokkulepet tehes uurisin, kas musta jänese aasta puhul oleks kaasa võtta ka must jännes. Saime, mis tahtsime! Ehk nüüd tuleb hea musta jänese aasta, kui temale salasooovid kõrva sosistatud!

Et loomakestel ikka jaksu reisida jätkuks, panime neile tee kaasa porgandit ja kapsast, millest tundus, et neil küll ei ole ka siis, kui kõht täis peaks olema!

Sõprade külaskäik jätkus ka järgmisel päeval.

Seekord lasteaia viimase rühma laste ja nende juhendajate poolt. Meile tehti nn näidistund koos esinemisega. Saime osa pärimuslauludest, -tantsudest ja -lugudest.

Kellelegi ei jäänud märkamatuks see sära, mille töid silmadesse ja hinge nii loomadelt kui lastelt saadud emotsioonid. Loodan, et see soojendab südant ja annab jaksu edaspidiseks.

Suur tänu kõigile sõpradele nii majas kui väljaspool meie maja, kes aitasid sõbrapäeva meelde jätta kujundada.

Kristi Sutt

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus

SURJU RAAMATUKOGU

Tule külasta raamatukogu ja varu oma legemist, sest Surju raamatukogu on

13.-24. märts SULETUD!

Kas soovite teada, KUIDAS TEISMELISENA RAHA SÄÄSTA?

TIHEMETS HUVI- JA SPORDIKESKUSES
laupäeval, 25. veebruaril kl 12-14
(asume raamatukogus)

Teismelisena on raha säästmine raske, eriti kui teil on sõpru, kes ostavad uusi riideid ja lähevad nädalavahetusel reisidele.

Tule kuulama ja arutama, kuidas teismelised saavad säästa ja mida Sina ise selleks saad ära teha.

Oliver tuleb ja räägib oma kogemustest, millega ta tegeleb ja kuidas tema raha säästab.

Täpsem info telefonil: 5332 6974, Kristel

Anna oma osalemisest teada juba aegsasti, et saaksime Sinuga arvestada!

ÜRITUS:
Tihe Metsa
TOP 103

Kuhu minna meie vallas

9. jaanuarist kuni 27. veebruarini on Kilingi-Nõmme Klubis fotorühmituse „Hetkepüüdjad“ fotonäitus „Saarde lumm. Prangli ja Keri“.

9. märtsini on Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses avatud Andrus Olderi isikunäitus „Hüppapäev 2“. Sisepääs 3 puuhalgu või 5 eurot – tulu läheb Tihemetsas elavate ukrainlaste toetuseks.

22. veebruaril kell 10-12 Kilingi-Nõmme Klubis tulekustutite kontroll.

23. veebruaril kell 18 Kilingi-Nõmme Klubis Eesti Vabariik 105. Saarde valla tänapäev. Saarde Vallavalitsus tunnustab noorte-, kultuuri- ja spordiaasta parimaid. Tantsuks mängib ansambel ONUD. Sündmus on tasuta.

24. veebruaril kell 14 Surju Rahvamajas Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert „Elu on voolamine“. Esinevad naisrahvatantsurühmad „Sõbratarid“ ja „Vikkell“ ning naiskoor „Kirekeel“. Kontsert on tasuta.

24. veebruaril kell 23 Rae järve matkarajal öömatk Eesti Vabariigi 105 sünnipäeva auks. Riietu soojalt ning võta kaasa oma latern.

25. veebruaril kell 12-16 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses Tihemetsa TOP 103 laskevõistlus. Täpsem info telefonidel 529 6925 (Rauno), 529 2018 (Talvi).

25. veebruaril kell 12-14 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses Tihemetsa TOP 103 raames „Kas soovite teada, kuidas teismelisena raha säästa?“. Täpsem info telefonil 5332 6974, Kristel.

25. veebruaril kell 12-16 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses Tihemetsa TOP 103 raames „Inspireeriv puit“. Täpsem info telefonil 5375 4672.

25. veebruaril kell 14-16 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses Tihemetsa TOP 103 raames teadusteater.

2. märtsil kell 17 Kilingi-Nõmme Klubis koguperefilm „Belle ja Sebastian: uus põlvkond“. Pilet 3€, perekaardiga 7€.

2. märtsil kell 19 Kilingi-Nõmme Klubis Eesti mängufilm „Suvitajad“. Pilet 5€, õpilane ja pensionär 4€, perekaardiga 7€.

8. märtsil kell 17.30 Kilingi-Nõmme Muusikakoolis traditsiooniline naistele pühendatud kontsert „Meie mehed“, kus esinevad muusikakooli noormehed.

9. märtsil kell 17 Kilingi-Nõmme Muusikakoolis õpetaja Erika Tomsoni plokklöödi õpilase Margaret Klettenbergi kontsert. Kaasa teeb Margot Klettenberg.

13. märtsil kell 10 Kilingi-Nõmme Klubis Hindpere Optika. Silmade kontroll.

14. märtsil kell 18 Kilingi-Nõmme Klubis mälumäng. 21. märtsil kell 17 Kilingi-Nõmme Klubis Saarde valla üldplaneeringu tuuleenergia teemakäsitluse arutelu.

21. märtsil kell 18 Surju Rahvamajas korraldatud jäätmeveo infopäev ja jäätmeveolepingute sõlmimine.

23. märtsil kell 18 Kilingi-Nõmme Klubis korraldatud jäätmeveo infopäev ja jäätmeveolepingute sõlmimine

21. aprillil kell 19 Kilingi-Nõmme Klubis VAT Teatri etendus „Kauka jumal“. Pilet 20€, õpilane ja pensionär 15€. Piletid müügil Kilingi-Nõmme Klubis, Piletilevis ja Piletimaailmas.

Õnitleme!

EINOLD KUKKE	95
ERNA RAADIK	92
JUTA VILBASTE	90
ENDEL JAAMRE	90
VALLI TISLER	89
HILDA SONG	89
VIRVE-LAINE SAAR	88
JUTA MANDEL	88
VAIKE MOPPEL	87
PAUL AUNIS	87
EERI MASSO	86
AINO RISU	85
ELINA MALDRE	85
HELJA VASAR	84
ILMAR KASE	84
TIIU-MALLE KURM	83
REIN PAAL	82
RAUL AAS	82
KIIRA LILLEMÄGI	82
ENDLA-ELFRIEDE MÄGI	81
HELJU KARLEP	81
EHA ANIMÄGI	81
ANTS LANKOTS	81
HELJU KULU	80
LINDA KARTAU	80
AINO KALMET	80
ILLAR LORENTS	80
LARISSA KRJUTŠKOVA	75
MATI KUUT	75
VILMA TAMMES	75
HILJA RUUSMANN	75
EELI PUKK	75
SALIMJA OLLÖKAINEN	70
VILLU MENGEL	70
TETIANA REZNIKOVA	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

HEAD PEREPOE SÕBRAD

OOTAME KÜLASTAMA

KILINGI-NÕMME PÄRNU TN. 31

Valikus riided, pesu naistele, meestele ja lastele.

Erinevad ehted, aksessuaarid.

Jalanõud.

Mänguasjad.

Kodukaup.

Käsitöötarbed.

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile kylli.karu@saarde.ee 15. kuupäevaks.

Ostame kasvavat võsa hakkepuidu tootmise eesmärgil. Kraavid, sihid, talukohad, põllu-ja metsaalad.

53458630 Tauri Õigus
Tempke Majandus OÜ

Saarde Kommunaal OÜ tegeleb reisijateveoga. Oma väljasõiduks küsi pakkumist tel: 553 5934 või veokorraldaja@saarde.ee.

NB!

Ajavahemikul 27.02.2023-03.03.2023 pakume Saarde valla hallatavatele asutustele ning Saarde vallas registreeritud OÜ-dele, MTÜ-dele ja SA-dele hinnasoodustust 20%.

Kohvik avatud
E-L kell 10-18

Peo- ja peielauad (kuni 60 kohta)
Soolase ja magusa tellimused

Täpsem info: Kaia, tel 5306 2063 või
e-post kaia.undiou@gmail.com

Pärnu tn 42, Kilingi-Nõmme

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

13. märts alates 10.00
KILINGI-NÕMME KLUBIS
Etteregistreerimine (kell 8-16)
telefonil 5323 2454

*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikeseprillid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

MARE EERMANN
14.06.1955 – 03.02.2023

HILDA MERISTE
11.07.1933 – 05.02.2023

KALJU LANKOTS
11.12.1952 – 01.02.2023